

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Syntagmata Theologica Sive Principalis Theologiæ Tractatus

Lourenço, Agostinho

Leodii, 1694

Sectio VI. Ad quænam se extendat Providentia ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80131](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80131)

turalem, in quo eventu præsupponetur existentia rei prædestinata.

S E C T I O V.

An, & quomodo Providentia distinguatur à creatione, dispositione, fato, scientiâ, & arte?

CONCLUSIO I. Providentia distinguitur realiter à creatione sumpta pro actione transeunte, sive productione rei ex nihilo. Probatur, quia creatio prout sic est ens temporale, & creatum de predicamento actionis; sed providentia est quid divinum, & æternum; ergo &c.

CONCLUSIO 2. Providentia etiam distinguitur à creatione formaliter, si creatio sumatur pro actione immanente, per quam Deus creat juxta illud psal. 148. *Ipsè mandavit, & creata sunt.* Probatur, quia objectum providentiæ latius patet, quam objectum creationis ex nihilo prout sic; & creatio prout sic non respicit formaliter, & expressè rerum ordinationem ad finem, quam sic respicit providentia, sed solum earum productionem; ergo &c.

CONCLUSIO 3. Providentia materialiter sumpta includit creationem. Probatur primò, quia proprium est providentiæ tribuere media proportionata ad fines consequendos; sed horum mediorum unum est creatio; siquidem creaturæ per creationem acceperunt vires, qualitates, locum, ordinationem, figuram, & omnia requisita, prout congruebat statui, functionibus, & finibus unicuique propriis; ergo &c. Secundò, quia prædestinatio, & reprobatio, ut diximus, sunt partes providentiæ; sed harum effectus sunt hominum creationes, quæ præciuntur fore occasiones, aut opportunitates virtutis, aut vitii; ergo &c.

CONCLUSIO 4. Providentia, & dispositio aliquando sumuntur pro eodem: propriè tamen dispositio est ipsa executio, sive actio transiens providentiæ. Ita D. Thom. 1. p. q. 22. art. 1. & ad 2. & in 1. dist. 39. q. 2. art. 1. P. Ruiz 1. p. d. 4. sect. 5. à n. 1. Probatur prima pars primò ex illo Prov. 24. 6. *Cum dispositione inquit bellum, & erit salus, ubi multa consilia: ubi dispositio complectitur omnem actum interiorem, providentiæ; ergo &c.* Secundò, quia prædestinatio est perfectissima providentia, ut patet ex dictis; sed prædestinatio dicitur dispositio, ut patet ex illo D. Fulgent. lib. 1. ad Monim. cap. 7. *Prædestinationis, ait nomine, non aliqua voluntatis humane coactiva necessitate exprimitur; sed misericors, & justa futuri operis divini sempiterna dispositio prædicatur; ergo &c.*

Probatur secunda pars, quia Sacra Litteræ frequenter explicant, & significant exteriorem actum & executionem providentiæ verbo disponendi, ut patet ex illo Luc. 22. *Ego dispono vobis, sicut disposui mihi Pater meus regnum.* Et Sap. 3. *In paucis vexati, in multis benè disponuntur.* Et cap. 8. *Attingit à fine usque ad finem fortiter, & disponit omnia suaviter.* Et cap. 11. *Omnia in numero, & mensura, & pondere disposuisti.* Et Ecclesiast. 33. *Omnes via ejus secundum dispositionem ejus; ergo &c.*

Advertes tamen primò, dispositionem specialiter sumptam non adæquare totam executionem providentiæ; siquidem dispositio specialiter non refertur, nisi ad res habentes partes, quæ ordi-

Tom. 1.

nentur, & disponantur: Providentia autem, & ejus executio, cum sit universalior, est ad omnes res, etiam indivisibiles.

Advertes secundò, non benè discriminari dispositionem strictè sumptam à providentia in eo, quod illa pertineat ad fieri, hæc autem ad factum esse rerum, ut dicunt Alexand. 1. p. q. 26. membr. 2. Albert. 1. p. q. 67. Neque etiam in eo, quod dispositio sit ratio illa, cujus executio est creatio: Providentia autem sit ratio illa, cujus executio est gubernatio rerum jam creatarum, ut dicunt Durand. in 1. dist. 39. n. 3. & alii: utraque enim differentia gratis excogitatur.

CONCLUSIO 5. Providentia differt etiam à Fato: (Accipimus autem Fatum non sinistro Gentilium, sed catholico Theologorum sensu.) Probatur, quia Fatum prout sic est ipse rerum ordo per providentiam causatus, denotatque connexionem causarum secundarum, quam providentia causat in tempore; sed effectus creatus, & temporalis distinguitur à Causa Increata, & Æterna; ergo &c.

CONCLUSIO 6. Providentia etiam differt à Scientia, & Arte Divina. Probatur, quia Scientia, & Ars non includunt, neque supponunt decretum voluntatis, quod tamen includit providentia, ut diximus; ergo providentia addit aliquid supra Scientiam, & Artem; consequenterque ab illis distinguitur. Ita D. Thom. in 1. dist. 39. q. 2. art. 1. & de Verit. q. 5. art. 1. Durand. in 1. dist. 39. q. 6. art. 1. Capreol. in 1. dist. 40. art. 2. Richard. in 1. dist. 39. q. 1. art. 2. quos citat, & sequitur P. Ruiz 1. p. d. 4. sect. 5. n. 11.

S E C T I O VI.

Ad quanam se extendat Providentia Divina?

DIFFICULTAS I. Utrum providentia Divina ad omnia etiam minima se extendat? Affirmativè. Ita P. Vasq. cum D. Thom. 1. p. q. 22. art. 2. in comment. P. Tanner. hic d. 3. q. 1. dub. 2. num. 7. P. Arrub. d. 64. cap. 2. P. Præposit. 1. p. q. 22. art. 2. P. Granad. tract. 2. d. 1. n. 2. P. Ruiz d. 1. sect. 5. à n. 1. P. Herice tr. 3. d. 21. cap. 3. n. 17. P. Valent. 1. p. q. 22. art. 2. punct. 2. P. Compton. tom. 1. d. 37. sect. 3. P. Rhodex tom. 1. d. 5. q. 1. sect. 3. & alii. Probatur primò ex sacra Pagina Sap. 5. *Equaliter est illi cura de omnibus, Et cap. 13. Pusillum, & magnum ipse fecit, cui est cura de omnibus. Et cap. 8. Attingit à fine usque ad finem fortiter, & disponit omnia suaviter. Et psal. 148. Ignis, grando, nix, glacies, spiritus procellarum, quæ faciunt verbum ejus: id est exequentur præceptum, ac ordinationem providentiæ ipsius. Et Matt. 6. Respiciite volatilia cæli, quoniam non serunt, neque metunt, neque congregant in horrea, & Pater vester celestis pascit illa. Et cap. 10. Nonne duo passeret asse vaneunt, & unus ex illis non cader super terram sine Patre vestro? Et sæpè alibi.*

Probatur secundò ex Sanctis Patribus D. Aug. lib. 7. de Civit. cap. 29. *Illum, ait, Deum colimus, qui naturis à se creatis, & subsistendi, & movendi initia, finesq. constituit, qui rerum causas habet, novit, atque disponit. Et D. Iræn. lib. 2. adversus hæres. cap. 45. Nihil omnino horum, quæ facta sunt, & quæ fiunt, & fient, Deum fugit, sed per illius providentiam unumquodque eorum, & habitum, & ordinem, & numerum;*

X

numerum, & quantitatem accipit propriam. Et Clem. Alexand. lib. 1. Stromat. Quae est Christo consentanea doctrina opificem Deum esse asserit & deducit providentiam usque ad singula. Et D. Hieron. ad citata verba Matt. 10. Si parva animalia, & vilia absque Deo auctore non decidunt, & in omnibus semper est providentia, & quae in his peritura sunt, sine Dei voluntate non pereunt, vos, qui aeterni estis, non debetis timere quod absque Dei vivatis providentia. Et D. Dionysius cap. 12. de Divin. nomin. Deitas, inquit, prospicit cuncta providentia, bonitateq; mirabili. Similia habent Origen. Hom. 3. in Gen. D. Athan. lib. de Incarnat. Euseb. lib. 6. cap. 5. & 6. de preparat. Evang. D. Cyril. Hierosol. Catech. 8. D. Cyril. Alexand. lib. 5. contr. Julian. D. Basil. Hom. in psal. 48. D. Chrysost. Hom. 9. & 10. ad popul. Antioch. lib. 1. officior. cap. 13. 14. & 15. D. Greg. lib. 4. Moral. cap. 16. D. Hilar. in psal. 146. & alii.

102. Probatur tertio rationibus: Prima, quia providentia, ut diximus, est ratio ordinis mediorum ad finem; sed huiusmodi ratio datur in Deo respectu omnium rerum; siquidem quantum extenditur causalitas cujlibet efficientis, tantum extenditur ordinatio effectus ad finem; causalitas autem Dei efficientis extenditur ad quolibet entia, & ad quolibet eorum differentias; ergo ad omnia extenditur ordinatio ad finem; consequenterque de omnibus est in Deo providentia. Confirmatur primo, quia efficiens, praesertim perfectissimum, qualis est Deus, quoties causat, ob aliquem finem operatur; alioqui frustra operaretur; ergo quantum extenditur causalitas Dei efficientis, tantum extenditur ejus ordinatio rerum in finem. Secundo, quia causalitas efficiens, exemplaris, & finalis in Deo non est minus universalis in causando, quam est Ens in praedicando; sed ens dicitur quidditative de quacumque re etiam minima; ergo etiam sic dicitur illa causalitas; consequenterque Deus omnes res etiam minimas ordinat ad se ut ad finem.

103. Secunda, quia quod virtus activa fuerit fortior, eo suas operationes extendet ad objecta remotiora; sed Intellectus, & voluntas divina sunt infinitae fortitudinis; ergo extendent suas operationes intelligendi, volendi, gubernandi, & ordinandi, non solum ad objecta propinquiora, quales sunt res nobiliores, sed etiam ad remotiora, quales sunt res vilissimae; consequenterque de illis etiam habet Deus providentiam.

104. Tertia, quia providentia Divina non vilescit ordinatione vilissimarum rerum, neque ex earum sordibus sordescit, ut patet ex illo Sapient. 7. Attingit autem ubiq; propter suam mundiciam: id est abstractionem, simplicitatem, & immaterialitatem, neque alias sordes abominatur praeter peccata juxta illud Habacuc 1. Mundi sunt oculi tui, ne videant malum, & respicere ad iniquitatem non poteris; ergo de omnibus rebus etiam vilissimis est in Deo providentia.

105. Quarta, quia quolibet res, etiam minima, & vilissima habet aliquid a Deo participatum, nempe entitatem, existentiam, potentias, operationes, &c. sed non est dicendum, quod Deus dedignetur providere illis, quae non est dedignatus creare, & conservare; esset enim absurdissima elatio, quam Deo tribueret, qui id de Deo affirmaret, ut patet ex illo D. Cyrill. Alexand. lib. 5. Theauri cap. 2. Superbia certe Deo injicere conamini, cum dicatur, non esse decens, ut minimarum rerum creator sit. Ipse autem omnium creator est, etiam minimorum, & omnibus providet, & se propter misere-

ricordiam suam participabilem praebet; ergo &c.

Quinta, quia si Deus non provideret minimis, neque provideret etiam summis, imò neque rerum universitati, cujus bonum est optimum, & finis omnium partium, quibus constat; sed Deus his providet; ergo etiam illis. Probatur major quoad ultimas partes, quia Universum sine singulis partibus, etiam minimis non esset integrum, atque perfectum, neque quoad utilitatem, & commoditatem; siquidem plurimae rerum minimarum dantur aliis perfectioribus in cibum, aliosque usus: neque quoad pulchritudinem; haec autem insurgit ex varietate rerum ordine convenienti dispolitarum, tanta non esset, si mundo defuissent res vilissimae, neque dignitas perfectiorum tantopere sp. meret, nisi conferretur cum imperfectioribus; ergo si Deus his non provideret; neque illis, neque rerum universitati provideret, quod non est dicendum.

Difficultas 2. Utrum aliquis eventus sit casualis, aut fortuitus respectu Providentiae divinae? Negativè. Ita D. Thom. hic P. Granad. 1. p. tract. 2. d. 1. n. 7. P. Ruiz. 1. p. d. 1. sect. 7. num. 12. P. Compton. tom. 1. d. 37. sect. 3. n. 4. & alii supra citati. Probatur 1. ex Sanctis Patribus D. August. lib. 83. questionum quest. 24. quidquid casu fit, temerè fit. Quiddam temerè fit, non fit providentia. Si ergo casu aliqua sunt in mundo; non providentia universus mundus administratur. Et concludit: Nihil igitur casu fit in mundo. Et in psal. 31. ad illud: Verumtamen in diluvio aquarum, &c. Si casibus reguntur homines, nulla providentia aliquid geritur. D. Prosper. lib. Sent. ex Aug. Sent. 281. Ne fortuitis perturbari motibus ea, quorum causas comprehendere non possumus, aestimemus; ergo &c.

Probatur secundo rationibus: Prima, quia effectus in tantum dicitur casualis, in quantum effugit ordinem, & intentionem alicujus causae particularis; siquidem casus dicitur causa per accidens, solum autem per accidens causatur, quod fit praeter intentionem causae, ut docet Aristot. lib. 2. Phys. cap. 5. & cum eo omnes Philosophi, ac Theologi; sed nullus effectus potest effugere ordinem, & intentionem Causae universalissimae, qualis est Deus; ergo respectu Dei nullus effectus est casualis. Confirmatur, quia nullus effectus subtrahitur ab ordine causae particularis, nisi per aliam causam particularem impediendam illius actionem; sed impossibilis est causa, quae Primam impediatur, ne operetur, quod intendit; ergo impossibilis est effectus, qui subtrahatur ab ordine, & intentione Causae Primae; consequenterque qui respectu illius sit casualis.

Secunda, quia nullus effectus praecognitus ab operante est casualis respectu illius: tum quia ex Boetio lib. 5. de Consolat. prola 1. Casus est inopinatus eventus: tum etiam, quia quod non est praeter scientiam, non est omnino praeter intentionem, saltem permittendi talem effectum; effectus autem casualis debet esse omnino praeter intentionem agentis; sed quilibet effectus est certus, & evidenter praecognitus a Deo; ergo respectu Dei nullus est casualis.

Tertia, quia si aliquis effectus esset casualis respectu Dei, Deus esset illius causa per accidens; siquidem omnis causa eo ipso, quod non est causa per se, est causa per accidens; sed impossibile est, quod Deus sit causa per accidens alicujus effectus; siquidem omnis causa per accidens reducitur in aliquam superiorem causam, quae sit per se; impossibile autem est, quod causa prima reducatur ad aliam

aliâ superiore; alioqui jam non esset omnium prima, & suprema; ergo impossibile est, quod aliquis effectus respectu Dei sit per accidens, & casualis.

111. Quarta, quia nullus effectus, (qui non pendet à libertate creata, de quo infra,) respectu totius collectionis causarum secundarum est casualis, & per accidens; siquidem tota illa collectio continet virtutem ad illum effectum producendum: virtus autem sufficiens ad producendum effectum, non per accidens, sed per se ad illum producendum est ordinata; ergo à fortiori nullus effectus erit casualis respectu Dei, qui produxit, & in certum finem ordinavit totam illam collectionem causarum.

112. Argues 1. Casus, & fortuna, cum eveniant præter intentionem operantis, repugnant providentiâ, quæ omnia ex intentione causat, dirigit, & gubernat; ergo effectus casuales, & fortuiti non sunt ex Deo providente. Respondeo hujusmodi effectus repugnare providentiâ illius tantum causæ, respectu cujus sunt casuales, & fortuiti: non autem repugnare providentiâ Dei, respectu cujus non sunt casuales, ut diximus; quod enim respectu unius causæ inferioris est casuale, potest gubernari, & conservari per providentiam Causæ superioris, nempe Dei, respectu cujus nihil est casuale, nec fortuitum.

113. Argues 2. Aliqui sunt effectus præter primariam intentionem Dei, qua intendit aliquid secundum se bonum, ac perfectum, licet sint secundum ejus intentionem secundariam, inspectis omnibus, quæ ex parte causarum secundarum sunt adjungenda; ergo tales effectus dicuntur casuales, & fortuiti saltem respectu illius primariæ intentionis Dei. Respondeo argumentum, si valeret, probare, quemlibet effectum posse dici casuale, si formalitates intentionis præscindamus in agente; sicq; casuale effectum esse, ignem producere calorem, si præscindendo consideremus solam generalem intentionem conservandi Universum, respectu cujus conservationis casualis, & per accidens est productio hujus caloris in particulari. Unde effectus non dicitur casualis, neque fortuitus, nisi prout comparatur cum tota intentione, & scientia sui agentis determinati: cum autem nullus sit præter totam intentionem, & Scientiam Dei, nullus respectu illius est casualis.

114. Argues 3. Operationes peccatorum, etiam ut ad Deum relata, temerè & fortuito eveniunt, utpote quæ contra Dei voluntatem, & præter ejus intentionem eveniunt; ergo respectu Dei sunt casuales. Respondeo negando antecedens quoad primam partem; neque enim tales operationes sunt casuales respectu Dei, cum non inopinato, neque præter ejus scientiam, aut intentionem concurrenti, & permittendi eveniant, ut infra dicemus.

115. Argues 4. Casus est inopinatus rerum eventus ex causis concurrentibus ob aliud incaptis; sed tam concursus, quam inchoatio causarum ob aliud, est à Deo; ergo effectus casualis in quantum casualis, procedit à Deo; consequenterque non gubernatur per ejus providentiam, sed casualiter à Dei operatione procedit. Respondeo negando consequentiam quoad ultimam partem: solum enim probat argumentum, effectus casuales causari à Deo quoad entitatem realem causarum, & actionum, & earum concursus; & quoad realem entitatem effectus, ejusque deformitatem, quam aliquando habet, quod non negamus; non tamen probat, talem effectum esse casuale respectu Dei.

Tom. 1.

Argues 5. Sicut id, quod est per se, ut est per se, producitur à Deo, ita id, quod est per accidens, ut est per accidens, producitur à Deo; ergo sicut operatio causæ per se est à Deo, ita etiam erit à Deo actio per accidens; sed effectus casualis dicit operationem per accidens; ergo ut talis est à Deo. Resp. concedendo totum: non enim negamus, effectus casuales ut casuales produci à Deo; sed tantum non esse casuales respectu Dei, quod est quid diversum: nam ut sint à Deo, satis est, quod Deus simul concurrat cum causis secundis, respectu quarum tales effectus sunt casuales, utpote producti præter earum intentionem: cum autem respectu Dei nunquam eveniant præter ejus scientiam, & intentionem, numquam respectu illius sunt casuales.

Argues 6. Quoties diversæ causæ concurrunt ad aliquem effectum producendum, debent ab aliqua alia causâ conjungi; sed causæ concurrentes ad effectum casuale sunt diversæ, & quoad substantiam, & quoad intentionem agendi; ergo debent ad illum conjungi à Deo, cum præter Deum nulla detur causa, per quam omnes aliæ conjungantur; ac proinde earum concursus, & effectus casualis est à Deo. Respondeo concedendo totum: aliud enim, ut diximus, est, effectum casuale esse à Deo; & aliud esse casuale respectu Dei, hoc enim negamus, quod non probatur, & illud concedimus, quod solum colligitur.

Argues 7. Fortior est ad agendum causa per se, quam per accidens; sed illa nullum potest producere effectum, nisi cum Deo; ergo neque ista; sed casus, & fortuna sunt causæ per accidens, & eorum effectus casualis; ergo hunc producant cum Deo ut talem; consequenterque effectus casuales sunt à Deo. Respondeo esse quidem à Deo; non tamen casuales respectu Dei, ut diximus.

Argues 8. Ideo effectus est casualis, quia est ab agente intendente aliud; sed quod agens intendat illud aliud, bonum est, & à Deo est; & illud casuale etiam bonum est, nempe inventio thesauri, & à Deo est; ergo casuale ut casuale est à Deo. Respondeo concedendo totum juxta proximè dicta.

Argues 9. Omnes effectus casuales reducuntur ad aliquam collectionem causarum secundarum, quæ est eorum causa per se; sed Deus causat hujusmodi collectionem, & etiam causat, quod illa sit eorum effectuum causa per se; ergo etiam causat talem effectum casuale, & facit, ut sit casualis. Respondeo concedendo totum: efficit enim effectum casuale, non tamen casualiter, ut diximus.

Argues 10. Sicut casuale sit præter intentionem agentis, ita effectus miraculosus sit præter solitum cursum agentis naturalis; sed miraculum ut miraculum procedit à Deo; ergo etiam casuale ut casuale. Respondeo concedendo totum, ut patet ex dictis, & potest ex argumento sumari nostra doctrina: nam sicut Deus causat miraculum ut miraculum, quin respectu illius sit miraculum, sed tantum respectu facultatis naturalis, ita etiam causat effectum casuale ut casuale, quin respectu illius sit casualis, sed tantum respectu agentis creati operantis præter intentionem.

Difficultas 3. Utrum Deus velit, & faciat monstra, quatenus monstra sunt? Dico 1. Deus vult, & facit quæcunque monstra. Ita D. Aug. lib. 16. de Civit. cap. 8. & lib. 3. de Trinit. cap. 2. Clemens Rom. lib. 8. recognit. D. Bonav. in 1. dist. 45. dub. 6. Carthusian. lib. de Petuit. Univerf. cap. 9. P. Ruff.

X 2

117.

1. p. d. 1. sect. 8. num. 2. & alii. Probatur primò ex Clem. Rom. cit. *Ea*, ait, *que in mundo geruntur, per artificis providentiam sunt, etiam si minus ordinata videantur.* Secundo, quia quidquid est capax alicujus causalitatis, & aliunde divinæ Sapientiæ, & Bonitati non repugnat, procedit à Deo ut ab auctore; sed, excepta peccati turpitudine, omnia, etiam monstrosa, sunt capacia alicujus causalitatis, eo modo, quo fieri possunt; ergo omnia, etiam monstrosa sunt à Deo, ut ab auctore.

123. Dico 2. Monstra, etiam ea ratione, qua sunt monstra respectu suæ speciei, à qua deformantur, sunt à Deo volita, & ab illo sunt ut ab auctore. Probatur primò ex illo Ecclesiast. 11. *Bona, & mala, vita, & mors, paupertas, & honestas à Deo sunt.* Et Isai. 45. *Ego Dominus, & non est alter formans lucem, & creans tenebras, faciens pacem, & creans malum.* Et Amos. 3. *Si erit malum in civitate, quod Dominus non fecerit: ex quibus aliisque locis communiter colligunt Patres illud certissimum dogma: Deus vult, & causat omne malum, quod non est virtuti contrarium; sed non ita virtuti contraria sunt monstra prout sic; ergo &c.*

124. Probatur secundò, quia monstrum ex Arist. lib. 2. Phys. text. 82. & 4. de gener. animal. cap. 4. *Est effectus naturalis à sui agentis perfectione raro degenerans; sed Deus vult, & causat, ut talis effectus naturalis à sui agentis perfectione degeneret, & ut hæc degeneratio sit rara; ergo &c.*

125. Dico 3. Nullus effectus est monstrum respectu Dei, sed solius agentis creati. Probatur, quia ex proximè appositâ definitione monstri, nullus effectus naturalis potest degenerare à perfectione Dei, prout est agens talis effectus; siquidem semper, & necessariò adequatur illius propriæ idéæ, & volitioni producendi illum, consentiæque ad pulchritudinem universi, quam Deus intendit: ergo &c. Confirmatur ex supra dictis pro effectu casuali, & fortuito.

126. Difficultas 4. Utrum aliquis effectus sit contingens respectu Providentiæ divinæ? Negativè. Ita D. Thom. 1. p. q. 103. art. 7. & in 1. sent. dist. 43. q. 2. art. 1. ad 4. Durand. in 1. dist. 39. q. 3. num. 11. Albert. 1. p. q. 79. memb. 2. art. 1. Alexand. 1. p. q. 23. memb. 3. art. 4. ad 3. Caiet. Ferrar. lib. 1. contr. gent. cap. 67. col. 7. Bannez. 1. p. q. 14. art. 13. dub. ult. P. Molina 1. p. q. 14. art. 13. d. 10. P. Soar. in Met. d. 30. sect. 16. n. 43. quos citat, & sequitur P. Ruiz. 1. p. d. 1. sect. 9. à num. 12. Probatur 1. ex dictis de effectibus casualibus, licet enim multa contingant non sint casualia, quia intenduntur ab operante, ut intenditur victoria ab Imperatore, & lucrum à Mercatore, omne tamen contingens participat illam imperfectionem casus; sed hoc est præter scientiam certam, & intentionem infallibilis efficacæ, ejusque gubernationem; ergo nullus effectus est contingens respectu Dei.

127. Probatur secundò autoritate D. Thom. cit. Dicuntur, ait, aliqui effectus contingentes per comparationem ad proximas causas, qua in suis effectibus deficere possunt, non propter hoc, quod aliquid fieri possit extra totum ordinem gubernationis Divinæ, quia hoc ipsum quod aliquid contingit præter ordinem causæ proximæ, est ex aliqua causa subiecta gubernationi Divinæ; ergo &c.

128. Probatur tertio ratione, quia quidquid est contingens est futurum, & non præsens; siquidem contingentia solum sunt contingentia, quamdiu sunt futura: nam præterita jam necessariò existerunt; præsentia autem supposito quod sint præsentia, etiam necessariò sunt; sed respectu provi-

dentia divinæ nihil est futurum, sed omnia sunt præsentia; ergo respectu illius nihil est contingens.

Probatur quarto, quia nihil dicitur contingens respectu illius, ex quo necessariò infertur, ita ut illo existente, non possit non existere: sed ex divina Providentiâ necessariò infertur quilibet effectus contingens, ita ut existente providentiâ illius, non possit non existere ipse effectus; ergo nullus effectus est contingens respectu Providentiæ divinæ. Confirmatur, quia licet aliquid possit contingenter evenire respectu operantis ex intentione incerta, & fallibilis efficacæ, qualis est causa creata, non ita evenire potest respectu operantis ex intentione certa, & infallibilis efficacæ, qualis est causa Increata, nempe Deus; ergo &c.

SECTIO VII.

Virum mala cadant sub Providentiâ Divinam?

DVERTES primò quaestionem posse procedere, aut de malo culpæ, aut de malo poenæ; hic de malo culpæ, infra autem de malo poenæ dicendum. Secundo, malum culpæ, aut posse sumi formaliter, prout est malum culpabile, sive peccatum, & offensâ Dei: aut materialiter pro ipsis actionibus materialibus peccatorum, de quibus in præsentî sectione: Sit igitur.

Difficultas 1. Utrum quodlibet peccatum, etiam formaliter sumptum sub ratione peccati, & mali culpabilis, ac offensæ Dei, cadat sub Providentiâ Divinam? Affirmativè. Ita D. Thom. 1. q. 9. art. 2. ad 5. & ad 2. & in 1. dist. 39. q. 2. art. 2. Et de Verit. q. 5. art. 4. Carthus. in 1. dist. 39. q. 2. col. 3. Durand. in 1. dist. 39. q. 3. art. 2. num. 10. Richard. in 1. dist. 39. art. 2. Argent. ibid. art. 4. Aureol. in 1. dist. 40. art. 3. Ferrar. contr. gent. lib. 3. cap. 71. Caiet. hic art. 2. Alensis 1. p. q. 36. memb. 4. art. 1. P. Molin. 1. p. q. 22. art. 2. P. Vâsq. 1. p. q. 22. a. 2. in comment. P. Soar. lib. 3. de Attrib. cap. 10. n. 8. P. Tanner. 1. p. d. 3. q. 1. dub. 2. n. 10. P. Ruiz. 1. p. d. 2. sect. 1. n. 3. P. Praposit. 1. p. q. 22. art. 2. n. 8. P. Granad. 1. p. tract. 2. d. 1. n. 6. P. Compton. tom. 1. d. 37. sect. 3. n. 3. & alii.

Probatur primò ex Sacris Litteris 2. Reg. 16. Dominus præcepit Semei ut malediceret David. Et cap. 24. *Addidit furor Domini in israel contra israel, commovitq. David in eis, dicentem; vade, numera israel.* Et 3. Reg. 22. *Decipies, & prævalebis, vade, & fac ita.* Et Isai. 13. *Ecce ego suscitabo contra vos Medos, Et Habacuc. 1. Suscitabo Chaldeos gentem amar am.* Et plal. 43. *Declinasti semitas nostras à via tua.* Et Isai. 63. *Quare errare nos fecisti de viis tuis, in duxisti cor nostrum, ne timeamus te?* Et Rom. 9. *An non habet potestatem signulus facere aliud vas in honorem, aliud in contumeliam?* Et Thessalon. 2. *Mittet eis Deus operationem erroris, ut credant mendacio.* Et Act. 2. *Hinc desinito consilio, & præscientiâ Dei traditum per manus iniquorum affligentes, interemistis.* Et cap. 4. *Conveniunt verè in civitate ista adversus Sanctum puerum tuum? E SUM, quem unxisti, Herodes, & Pilatus cum gentibus, & populis israel, facere, qua manus tua, & consilium tuum decreverunt fieri; sed ex his, & similibus locis satis clarè colligitur, hominum peccata referri ad divinum consilium, decretum, intentionem, causalitatem, imperium, impulsum, & motionem; ergo cum certissimum sit, Deum non esse peccatorum auctorem, dicendum*